

MINISTERUL JUSTIȚIEI ȘI LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI

OFICIUL NAȚIONAL AL REGISTRULUI COMERTULUI

București, Bd. Unirii nr. 74, Bl. J3b, tronson II+III, sector 3; Telefon: +40 21 316.08.04, 316.08.10; Fax: +40 21 316.08.03; Cod poștal: 030837
Website: www.onrc.ro; E-mail: onrc@onrc.ro; Cod de identificare Fiscală: 14942091;

**Punct de vedere al OFICIULUI NAȚIONAL AL REGISTRULUI COMERTULUI
cu privire la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii camerelor
de comerț și industrie din România și a Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului,
inițiată de domnul senator Dan VOICULESCU, domnul senator Cristian David, domnul
deputat Bogdan CIUCĂ și doamna deputat Daniela POPA, înregistrată la Camera
Deputaților sub nr. 502/19.10.2009, adoptată de plenul Camerei Deputaților în ședința
din data de 03.11.2009**

Cu privire la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii camerelor de comerț și industrie din România și a Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, inițiată de domnul senator Dan VOICULESCU, domnul senator Cristian David, domnul deputat Bogdan CIUCĂ și doamna deputat Daniela POPA, înregistrată la Camera Deputaților sub nr. 502/19.10.2009, pentru care Comisia juridică, de disciplină și imunități a elaborat un raport favorabil în data de 28.10.2009, adoptată de plenul Camerei Deputaților în ședința din data de 03.11.2009, vă prezentăm următoarele:

Textul propunerii legislative preia, conținutul Proiectului înregistrat la Senatul României sub nr. 559/23.09.2008 și la Camera Deputaților sub nr. 624/08.10.2008, care a fost **respins** în data de 23 iunie 2009 de plenul Camerei Deputaților, în calitate de cameră decizională.

Prezenta propunere legislativă a fost înregistrată la Senat sub nr. b336/29.06.2009, respectiv L479/02.09.2009, în urma primirii avizelor necesare.

În data de 06.10.2009, Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări a întocmit raportul nr. 733, de **respingere a proiectului**, motivat de faptul că „**Măsurile propuse de inițiatori au ca efect concesionarea acestui serviciu public de interes general, prin transferul în gestiunea camerelor de comerț, cu nerespectarea principiilor egalității de tratament, transparenței și proporționalității, pe care trebuie să se bazeze potrivit interpretării Curții Constituționale, concesionarea unui serviciu public**”.

De asemenea, Comisia a reținut și faptul că „**bunurile aparținând statului și administrate de ONRC și bunurile acestei instituții dobândite din fonduri publice, nu pot intra în patrimoniul unei entități private, prin transformarea statutului instituției**”.

Având în vedere raportul de respingere elaborat de Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări, precum și avizul negativ al Comisiei economice, Senatul, la data de 13.10.2009, a respins prezentul proiect legislativ.

Conform prevederilor constituționale, proiectul legislativ a fost transmis spre dezbatere Camerei Deputaților, care este cameră decizională, fiind înregistrat sub nr. 502/19.10.2009.

Comisia juridică, de disciplină și imunități din această cameră în data de 28.10.2009 a luat în dezbatere proiectul legislativ, în vederea elaborării raportului aferent. De asemenea, au fost solicitate și avize din partea Comisiei pentru buget, finanțe și banci și a Comisiei pentru industrii și servicii.

Deși proiectul legislativ a fost respins de Senat, iar *raportul Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat este **negativ** bazat pe faptul că **proiectul încălcă prevederile constituționale cu privire la concesionarea unui serviciu public și regimul juridic al proprietății publice***, Comisia juridică, de disciplină și imunități din Camera Deputaților a elaborat totuși un raport favorabil.

Potrivit prevederilor art. 39 din Regulamentul Camerei Deputaților, **comisiile permanente** ale Camerei Deputaților, din care face parte și Comisia juridică, de disciplină și imunități, sunt organisme de lucru ale acesteia, înființate în scopul de a îndeplini atribuțiile prevăzute de lege, asigurând pregătirea documentelor de lucru pentru lucrările în plen și **exercitarea controlului parlamentar**.

Exercitarea controlului parlamentar de către Comisia juridică, de disciplină și imunități se realizează potrivit art. 59 din Regulamentul Camerei Deputaților, în următoarele domenii de activitate : **constituționalitatea proiectelor de legi și a propunerilor legislative**; reglementări în domeniul dreptului civil, penal, contravențional, procedură civilă, penală, administrativă, organizarea judecătorească; alte reglementări cu caracter percumpănitor juridic; probleme de disciplină parlamentară, incompatibilități și imunități.

Astfel, în exercitarea controlului parlamentar cu privire la constituționalitatea proiectelor de legi și a propunerilor legislative, pentru prezentul proiect legislativ, Comisia juridică, de disciplină și imunități a elaborat un aviz favorabil.

Raportat la prevederile Regulamentului Senatului și la atribuțiile comisiilor permanente din aceasta cameră, în exercitarea aceluiași control parlamentar cu privire la constituționalitatea proiectelor de legi și a propunerilor legislative, pentru prezentul proiect legislativ, Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat a emis un **raport de respingere bazat pe faptul că proiectul încălcă prevederile constituționale**

cu privire la concesionarea unui serviciu public și regimul juridic al proprietății publice.

Având în vedere cele menționate, toate proiectele legislative anterioare care au fost respinse, precum și faptul că în majoritatea rapoartelor și avizelor elaborate s-a făcut referire la încălcarea prevederilor constituționale cu privire la concesionarea unui serviciu public și regimul juridic al proprietății publice, apreciem că și prezentul proiect legislativ, care este similar cu ultimul proiect respins de plenul Camerei Deputaților la data de 23 iunie 2009, încalcă prevederile constituționale mai sus menționate.

În această situație, fără a se ține cont și de raportul de respingere al Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări din Senat, avizul negativ al Comisiei economice din Senat și avizul negativ al Comisiei pentru industrii și servicii din Camera Deputaților, în ședința din data de 03.11.2009, plenul Camerei Deputaților a adoptat acest proiect legislativ, față de care opinăm că este de natură a aduce atingere unor prevederi constituționale, pentru considerentele invocate și cele care sunt redată în anexă.

De asemenea, nu s-a ținut cont nici de următoarele aspecte :

- În prezent, **Oficiul Național al Registrului Comerțului derulează proiectul „SERVICII ON-LINE (DE E-GUVERNARE) OFERITE DE ONRC PENTRU COMUNITATEA DE AFACERI PRIN INTERMEDIUL UNUI PORTAL DEDICAT”, finanțat din fonduri structurale**, obiectivul general fiind acela privind dezvoltarea de noi servicii publice on-line, creșterea complexității și eficienței serviciilor publice oferite on-line de ONRC mediului de afaceri (Government to Business - G2B), cetățenilor (Government to Citizen - G2C), și administrației publice (Government to Government - G2G), servicii flexibile și orientate către nevoile specifice ale solicitanților, prin intermediul unui portal dedicate.
Fondurile alocate pentru acest proiect sunt **în valoare totală de 15.000.000 EURO, din care 6.000.000 EURO fonduri europene nerambursabile contractate și orice modificare a statutului actual al instituției conduce la obligația de returnare de către statul român a acestora, cu majorări și penalități de întârziere**, conform normelor legale comunitare și naționale în materie;
- Oficiul Național al Registrului Comerțului se regăsește la pct. 19 din anexa la Legea privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional;

În susținerea celor prezentate, vă supunem atenției implicațiile asupra angajamentelor pe plan intern și extern ale României, o serie de argumente legale, tehnice, economice și organizatorice, precum și istoricul propunerilor legislative anterioare similare sau chiar identice cu prezentul proiect legislativ, atașând următoarele anexe :

- **Anexa nr.1 - Implicații asupra angajamentelor pe plan intern și extern ale României;**
- **Anexa nr. 2 – Observații prealabile și consolidate asupra proiectului de act normativ;**
- **Anexa nr. 3 - Observații referitoare la neconstituționalitatea și nelegalitatea proiectului legislativ;**
- **Anexa nr. 4 - Netemeinicia motivele invocate în expunerea de motive;**
- **Anexa nr. 5 - Istoricul propunerilor legislative anterioare similare sau chiar identice cu prezentul proiect legislativ.**

CONDUCEREA OFICIULUI NAȚIONAL AL REGISTRULUI COMERȚULUI

ANEXA NR. 1 - IMPLICAȚII ASUPRA ANGAJAMENTELOR PE PLAN INTERN ȘI EXTERN ALE ROMÂNIEI

Pe plan intern :

- **Transparența față de mediul de afaceri și față de orice persoană interesată** relativ la activitatea instituției, materializată în comunicatele de presă care însoțesc orice modificări în fluxul operațional precum și diseminarea informațiilor utile prin intermediul personalului instituției din serviciile de specialitate ;
- **Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului sunt parte integrantă în *Strategia de informatizare a sistemului judiciar pe perioada 2005 – 2009*, coordonată de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, circumscrisă reformei sistemului judiciar, în contextul accelerării procesului de integrare europeană. Astfel, prin adoptarea proiectului de act normativ se aduce gravă atingere obiectivelor strategiei, în acest context, practic fiind imposibil de implementat;**
- **Oficiul Național al Registrului Comerțului are capacitatea de a sprijini cu profesionalism, în cadrul segmentului căruia i se va circumscrie activitatea acestei instituții, obiectivele cuprinse în programul de guvernare 2009 – 2012 din Capitolul 11 – Competitivitatea mediului de afaceri și IMM-urile, Capitolul 14 – Societatea informațională, Capitolul 22 – Reforma administrației publice și Capitolul 23 – Justiție și politici anticorupție;**
- **În privința argumentului de ordin istoric adus în discuție de către inițiatorul legii, în perioada interbelică, camerele de comerț și industrie erau instituții publice, activitatea acestora fiind supusă controlului exercitat de Ministerul Industriei și Comerțului. Bugetul fiecărei camere era aprobat de Minister, cu avizul Uniunii camerelor. Camerele țineau un registru al comerțului, însă opozabilitatea actelor comercianților se asigura prin înscrierea în registrul actelor de comerț organizat de grefa tribunalului comercial și publicarea în Monitorul Oficial;**
- Prezentul proiect de act normativ trebuie raportat la exigențele necesare a fi respectate de România în prezent, în calitate de membră a Uniunii Europene, așadar necesitatea de a aplica și respecta dispozițiile dreptului comunitar și nu vechile legi adoptate într-o perioadă în care România nu avea aceste obligații; Așadar, nu poate fi vorba despre o ” repunere într-o situație anterioară”, întrucât în acest caz ar fi necesar ca și camerele de comerț să devină instituții publice supuse controlului public și în plus să aibă loc un regres legislativ, prin aceea că s-ar reveni sub o altă formă la o lege care nu respecta dispozițiile comunitare. În alți termeni, adoptarea prezentului proiect de act normativ ar echivala, în acest domeniu, cu punerea României în afara Uniunii Europene, deoarece nu s-ar mai putea efectua un control public asupra registrului comerțului, măsurile implementate ne mai putând fi verificate, iar cele ce urmează a fi implementate

fiind imposibil de îndeplinit conform angajamentelor asumate(așa cum se va arăta mai jos: interconectarea registrului comerțului cu cele din UE și a registrelor de insolvență, precum și implementarea Directivei serviciilor - Directiva 2006/123/CE privind serviciile pe piață internă - la nivelul ONRC);

- Cu privire la scurtarea termenelor de înregistrare și diminuare a birocrăției impuse de lege la înregistrarea acestora, OUG nr. 76/2001 prin care a fost înființat Biroul unic s-a dovedit ineficientă în cadrul legislativ în vigoare la data emiterii acestei, când registrul comerțului funcționa în cadrul camerelor de comerț. Motiv pentru care abia în 2004 a fost adoptată - ONRC funcționând ca instituție publică în subordinea Ministerului Justiției - și implementată Legea nr.359/2004 cu termene scurte de soluționare, impunând principiul funcționării în baza declarației pe proprie răspundere și obținerea unor altor avize și autorizații ulterior înregistrării, termenele scurtându-se de la 20 – 60 de zile în cazul înființării unei persoane juridice la 3 zile;

Prin urmare, nu este în sine suficient ca măsura de atribuire a serviciului public de ținere a registrului comerțului să fie adoptată prin lege organică și astfel să fie acordată oricui, ci pe lângă această exigență de ordin constituțional, este necesar să fie respectate și celelalte dispoziții relevante ale Constituției României și normele europene incidente.

Pe plan extern :

- Integrarea Oficiului Național al Registrului Comerțului în organisme internaționale care apreciază activitatea susținută a acestei instituții în procesul de elaborare a materialelor de interes general pentru spațiul Uniunii Europene în vederea consolidării colaborării forurilor implicate în gestionarea mecanismelor specifice circuitului comercial. Astfel, Oficiul Național al Registrului Comerțului este membru al *International Association of Insolvency Regulators* precum și *ECRF – European Commerce Register' Forum*;
- Obligațiile asumate de România și aceea de a ține registrul central al comerțului (Directiva 61/151/CEE- Prima directivă – a publicității). Această obligație cade în sarcina organelor statului și nu a unor entități private, fie și declarate de interes public(acesta este motivul pentru care art. 136 alin. 4 din Constituția României prevede posibilitate ca bunurile proprietate publică afectate unui serviciu public să fie conferite unei instituții publice și nu unei organizații de interes public private). Astfel, în perioada anterioară anului 2001, nu exista un registru central, întrucât nu erau comunicate toate înregistrările efectuate. Prin actualul proiect de act normativ, nu se instituie nici un mecanism de verificare în acest sens. Astfel, consecința este aceea că Ministerul justiției și Libertăților Cetățenești ca integrator de capitol, nu ar mai avea posibilitate controlului implementării angajamentelor asumate de România în procesul de aderare la UE și reprezintă motivul pentru care

la negocieri s-au asumat angajamente privind amendarea Legii nr.26/1990, angajamente puse în practică prin trecerea registrului comerțului în subordinea Ministerului Justiției de la acea dată;

- **Acquis-ul comunitar**, care implică nu numai armonizarea legislației dintre dreptul comunitar și cel național, ci și capacitatea administrativă de a implementa măsurile adoptate.
Astfel, Comisia Europeană alcătuiește anual o listă a instituțiilor prin care regulile acquis-ului comunitar trebuie aduse la îndeplinire. În luna mai 2008, **la vizita de monitorizare a domnului Alexander Schaub, director general al Departamentului Piața Internă din cadrul Comisiei Europene**, precum și, în 16-17 iunie, în **cadrul evaluării efectuate de Sub-comitetul 2 – Piața internă, Oficiul Național al Registrului Comerțului a fost considerat capabil de a îndeplini toate condițiile, atât în ceea ce privește legislația adoptată, cât și a capacității administrative de a o implementa.** Camerele de Comerț și Industrie sunt organizate ca 42 de entități private și independente, neavând astfel capacitatea administrativă unitară pentru a respecta și implementa legislația armonizată;

- **Oficiului Național al Registrul Comerțului îi revine în mare parte obligația de a pune în practică prevederile celor 6 directive** comunitare privind societățile comerciale, angajament asumat de România în cadrul negocierilor pentru capitolul 5 (ex. *publicarea* situațiilor financiare, *sanționarea* pentru neîndeplinirea obligațiilor de publicitate, *furnizarea* informațiilor către cei interesați în timp util, în format clasic și electronic, *înregistrarea și arhivarea* atât în format clasic, dar și electronic a informațiilor prevăzute de directive, etc.);
Prezentăm câteva din **prevederile relevante pentru Registrul Comerțului:**
  - „*Statele membre trebuie să ia măsuri pentru asigurarea publicării obligatorii de către societățile comerciale a următoarelor acte și mențiuni...*” – **art. 2 Directiva 68/151;**
  - „*În fiecare stat membru va fi deschis un registru central – registrul comerțului sau registrul societăților comerciale, pentru înregistrarea fiecărei societăți comerciale*” – **art. 3 Directiva 68/151;**
  - „*Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a evita orice neconcordanță între ceea ce se face public prin presă (n.n. M. Of) și ceea ce se publică în registru*”- **art. 3 Directiva 68/151;**
  - „*Statele membre trebuie să prevadă sancțiuni corespunzătoare în cazul nepublicării situației financiare potrivit art. 2(1)(f) și a omisiunii din actele comerciale a mențiunilor obligatorii prevăzute de art. 4*” – **art. 6 Directiva 68/151;**
  - „*Cel puțin datele următoare trebuie să apară în actul constitutiv, instrumentul de înregistrare a societății, sau alt instrument publicat în conformitate cu legislația fiecărui stat membru, în concordanță cu Directiva 68/151...*” – **art. 3, Directiva 77/91;**
  - „*Legislațiile statelor membre trebuie să prevadă ca, pentru a înregistra o societate comercială pe acțiuni / în comandită pe acțiuni și a obține autorizația*

de a efectua operațiuni comerciale, va fi subscris un capital social de minim 25.000 Euro” – **art. 6 Directiva 77/91**;

▪ „Fuziunea societăților comerciale trebuie să fie făcută publică în maniera stabilită de legislația fiecărui stat membru, în conformitate cu **art. 3 Directiva 68/151**, pentru fiecare din societățile care fuzionează” – **art. 18 Directiva 78/855**;

▪ „Divizarea societăților comerciale trebuie să fie făcută publică în maniera stabilită de legislația fiecărui stat membru, în conformitate cu **art. 3 Directiva 68/151**, pentru fiecare din societățile implicate în divizare” – **art. 16 Directiva 82/891**;

▪ „Actele și mențiunile privind o sucursală deschisă într-un stat membru de o societate comercială guvernată de legislația altui stat membru, căreia i se aplică **Directiva 68/151** trebuie publicate potrivit legislației statului membru al sucursalei, în conformitate cu **art. 3 al directivei respective**” – **art.1 Directiva 89/666**;

▪ „Când o societate comercială rămâne cu un singur asociat datorită achiziționării părților sociale de către o singură persoană, acest fapt, împreună cu identitatea singurului asociat, trebuie consemnate sau într-un dosar sau înscrise în registrul **stabilit de art. 3 din Directiva 68/151** sau înscrise într-un registru ținut de societate și accesibil publicului” – **art. 3 Directiva 89/667**.

- **Comisia Europeană a criticat funcționarea Registrului Comerțului anterior preluării acestuia de către Ministerul Justiției.** Spre exemplu, una din funcțiile de bază, aceea de a furniza informații despre situația financiară în care se află la un moment dat un comerciant, nu s-a realizat în mod corespunzător; Astfel, deși *acquis-ul comunitar nu prevede ca Oficiul Registrului Comerțului să fie o instituție publică*, au existat **critici serioase privind funcționarea Registrului în perioada respectivă, cu privire la nerealizarea obiectivelor sale fundamentale**; pentru soluționarea acestor aspecte au fost necesare măsuri structurale. **Rapoartele Comisiei Europene vizând perioada respectivă au arătat că:**

*„Au fost primite informații credibile referitoare la unele cazuri în care oficiile registrului comerțului **nu au făcut publice situațiile financiare ale societăților comerciale. Ca atare, oficiile nu-și îndeplinesc funcțiunile de bază și, de facto, România nu aplică în mod corespunzător acquis-ul comunitar care a fost transpus.**”*

Această situație s-a datorat faptului că un mare număr de societăți comerciale (până la 31.12.2002 – 73,19% din numărul societăților comerciale înregistrate) **nu au depus conform legii situațiile financiare/bilanțul contabil.**

*„România trebuie să-și concentreze eforturile în sensul asigurării aplicării **acquis-ului**, în special în ceea ce privește activitățile de bază ale Registrului Comerțului.”*

*„Măsuri mai energice trebuie luate pentru a stopa **situația în care 70-80% din societățile comerciale înregistrate până în 2002 nu își îndeplinesc obligația de a-și depune situațiile financiare la Registrul Comerțului.**”*

Transmiterea datelor la Registru, **înregistrarea și stocarea acestora și comunicarea informațiilor de interes trebuie, potrivit Directivei 2003/58 să fie făcută și prin mijloace electronice.** Astfel, ONRC a dezvoltat o rețea IT integrată fără de care nu mai este posibilă realizarea acestor obligații. Comunicarea permanentă între oficiile teritoriale și mai ales centralizarea acestora este **esențială**. Administrarea separată a oficiilor teritoriale, care ar fi generată de adoptarea propunerii legislative, periclitează administrarea rețelei, integralitatea și circuitul datelor.

Neîndeplinirea conformă a acestor obligații **poate determina declanșarea clauzei de salvagardare**, deoarece trecerea necondiționată a Registrului Comerțului în coordonarea Camerelor de Comerț și Industrie va face ca Guvernul sau altă instituție publică **să nu își poată asuma în nici un mod** realizarea funcțiilor respective de către Registru.

De asemenea, pentru motivele de mai sus se poate aprecia că apreciază că unul dintre efectele adoptării prezentului proiect de act normativ în forma propusă va crea un „vid legislativ”.

- **Cu privire la impactul modificării procedurilor de înregistrare a societăților comerciale din perspectiva luptei anticorupție;**

Rezultatele luptei anticorupție în România, precum și inițiativele legislative și instituționale în domeniu, se află încă sub monitorizarea Comisiei Europene în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV) – măsuri de acompaniere post-aderare.

În cadrul MCV, Comisia Europeană monitorizează rezultatele activității DNA (Condiționalitatea nr. 3), operaționalizarea ANI (Condiționalitatea nr. 2), dar și impactul altor măsuri luate pentru prevenirea și combaterea corupției, în special la nivel local (Condiționalitatea nr. 4).

Așa cum este menționat în preambulul deciziei MCV, scopul exercițiului de monitorizare efectuat de Comisie este de a se asigura că România deține un sistem administrativ și un sistem judiciar capabile să acționeze independent și eficient, care să nu pericliteze – inclusiv prin fraudă și corupție – punerea în aplicare a politicilor comunitare și respectarea dreptului comunitar.

Astfel, pentru îndeplinirea **condiționalității nr. 4**, trebuie avute în vedere cerințele stabilite de Uniunea Europeană pentru toate statele membre în ceea ce privește lupta împotriva corupției:

- Instrumentele anticorupție de la nivelul UE privesc în primul rând protejarea intereselor sale financiare (sanționarea faptelor de corupție și fraudei ce prejudiciază bugetul comunitar)
- În celelalte aspecte ale unei politici anticorupție, UE sprijină activitatea derulată până în prezent de Consiliul Europei, ONU, OECD, încurajând SM să transpună instrumentele elaborate sub egida acestor foruri și să participe în mecanismele aferente de monitorizare¹

---

¹ *Communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee - On a comprehensive EU policy against corruption* [COM\(2003\) 317 final](#)

Unul dintre aspectele care face obiectul monitorizării îndeplinirii condiționalității nr. 4 sunt măsurile luate pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene (bugetul comunitar, cheltuieli și venituri) și reducerea fenomenelor infracționale asociate cu liberul schimb în cadrul pieței unice.

Fraudele fiscale în schimburile comerciale derulate în cadrul pieței unice² reprezintă fenomenul infracțional care afectează în cea mai mare măsură bugetul comunitar, în special prin așa numita fraudă tip carusel.

Comisarul European pentru Fiscalitate și Uniune Vamală, Laszlo Kovacs, a declarat faptul că fraudele cu TVA asociat comerțului intra-comunitar costă anual Europa aproximativ 60 miliarde euro, aproximativ cât bugetul alocat Politicii Agricole Comune.

În aceste condiții, Comisia Europeană și-a intensificat eforturile de combatere a fraudelor fiscale, pregătind un set de măsuri legislative și administrative pe termen mediu și lung, primele inițiative fiind deja concretizate. Pe 17 martie 2008, a fost aprobat proiectul de modificare a directivei TVA și a Regulamentului privind cooperarea administrativă în domeniul TVA în vederea accelerării, colectării și a schimbului de informații referitoare la tranzacțiile intra-comunitare, începând cu anul 2010.

Deși în România competența principală pentru combaterea fraudelor fiscale revine ANAF, așa cum au subliniat și misiunile internaționale de evaluare, un rol important în prevenirea unor posibile activități infracționale îl are verificarea companiilor la momentul înregistrării – evitarea înregistrării unor firme fantomă, sau a unor operatori economici cu antecedente penale în alte state.

Astfel, în urma unei misiuni de evaluare a instrumentelor anticorupție în anul 2005, Consiliul Europei a recomandat României **întărirea verificării informațiilor cerute de lege și a obiectului real al societăților, atât la momentul înregistrării lor cât și ulterior**³. În plus, echipa de evaluare GRECO a consemnat, în anul 2007, **faptul că „persoanele chestionate au confirmat o mai bună funcționare a registrului de la transferul în subordinea Ministerului Justiției”**(Raport GRECO, pg. 25).

Astfel, având în vedere monitorizarea Comisiei Europene pe condiționalitatea nr. 4, importanța eforturilor pentru combaterea fraudelor fiscale, precum și recomandarea GRECO de întărire a verificării firmelor la momentul înregistrării, **proiectul actului normativ nu este de natură a răspunde obiectivelor asumate de România în calitate de stat membru UE.**

---

² Conform estimărilor, fraudă tip carusel (frauda cu TVA) costa statele europene aproximativ 60 de miliarde de euro anual, ceea ce reprezintă între 2-2,5% din Produsul Intern Brut european. Aceasta suma este de cinci ori mai mare decât cifra investițiilor europene în politici sociale și este echivalentă cu cheltuielile de susținere a Politicii Agricole Comune. Ținând cont că PAC reprezintă aproape jumătate din bugetul european, dimensiunile fraudei nu sunt deloc neglijabile.

³ Raportul GRECO privind România din runda a doua de evaluare a implementării Convenției Penale împotriva Corupției și a principiilor directe de luptă împotriva corupției adoptate de Consiliul Europei, disponibil la [http://www.coe.int/t/dg1/greco/evaluations/round2/reports\(round2\)_en.asp](http://www.coe.int/t/dg1/greco/evaluations/round2/reports(round2)_en.asp)

Având în vedere faptul că se propune nu doar revenirea registrului comerțului în subordinea camerelor de comerț, dar și o modificare substanțială a procedurii⁴ – efectuarea înregistrării de un agent privat (director ONRC numit de președintele camerei de comerț), în locul unui agent public independent (judecătorul delegat), sunt eliminate garanțiile de profesionalism și independență necesare desfășurării acestei activități.

Efectuarea procedurilor de înregistrare de către un magistrat independent prezintă garanții de respectare a legii și interesului public care nu se regăsesc în cazul unui agent privat, fapt ce poate avea repercusiuni asupra încrederii în mediul de afaceri românesc. Mai mult, agentul privat emite, în virtutea legii, acte de autoritate publică, fără să fi fost investit sau desemnat corespunzător (nu este stabilit un regim similar notarilor, de pildă).

Apreciem că transferul atribuțiilor de înregistrare a societăților comerciale din competența unui judecător delegat în competența unei organizații non-guvernamentale, fie ea și de utilitate publică, nu este o măsură de natură să contribuie la întărirea controlului asupra obiectului de activitate al societăților comerciale la înregistrare, în sensul recomandării formulate de GRECO.

Având în vedere importanța eforturilor statelor membre de combatere a faptelor de corupție și fraudelor asociate cu schimburile comerciale intra-comunitare, este de preferat o soluție legislativă care să mențină garanțiile existente în procesul de înregistrare a companiilor comerciale și care să permită, în același timp, Camerelor de Comerț exercitarea tuturor prerogativelor conferite de lege (de pildă, reglementarea accesului la bazele de date relevante, aspect care este deja a fost soluționat prin încheierea între Ministerul Justiției și Camera Națională a protocolului prevăzut de art. 48 din Legea nr. 335/2007).

- În ceea ce privește Buletinul procedurilor de insolvență instituit prin Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, instrument înființat în îndeplinirea obiectivelor asumate în cadrul procesului de aderare a României la Uniunea europeană, nu se mai asigură organizarea și

---

⁴ Art. I punctul 2 al proiectului de act normativ – La articolul 8, după alineatul (4) se introduc două noi alineate, alineatul (5) și alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(5) Conducerea Oficiului Național al Registrului Comerțului, respectiv directorul general și directorul general adjunct, și conducerea oficiilor registrului comerțului, respectiv directorul și directorul adjunct, **sunt investiți să îndeplinească un serviciu de interes public.**

(6) Actele încheiate de persoanele prevăzute la alin. (5) în exercițiul funcțiunii, purtând parafă și semnatura acestora, sunt de **autoritate publică**, în baza dispozițiilor cuprinse în **acestea făcându-se înscrieri în registrul comerțului, fără vreo altă formalitate.**”

În forma modificată de Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților se prevede:

“ Actele încheiate în exercițiul funcțiunii de persoanele prevăzute la alin. (5) sunt de autoritate publică, ele trebuind să poarte parafă și semnatura acestora și producând efecte specifice, fără vreo altă formalitate.” Astfel, se introduce sintagma “ efecte specifice “, fără a preciza care sunt acestea. Prin urmare, modificarea nu este de natură să lămurească fără echivoc raporturile dintre dispozițiile directorului și cele ale încheirii judecătorului delegat, respectiv dacă în baza actelor directorului se fac sau nu înregistrări în registrul comerțului (temeiul înregistrării).

finanțarea acestuia, cu consecința încetării funcționării sale, temporar (până la identificarea altor surse de finanțare) vicierea gravă a procedurilor de insolvență în curs;

Colaborarea între Ministerul Justiției și Oficiul Național al Registrului Comerțului este absolut necesară în ceea ce privește aplicarea Legii insolvenței, prin Buletinul Procedurilor de Insolvență (serviciu public de citare, comunicare, convocare și notificare a actelor de procedură emise de instanțele judecătorești în cadrul procedurii de insolvență, conform Legii nr.85/2006, aprobată ca cerință comunitară, pentru accelerarea și simplificarea formalităților de ieșire de pe piață a agenților economici neperformanți), în domeniul cooperării europene în materie comercială, prin transpunerea normelor comunitare, precum și pentru integrarea sistemului informatic, de legătură cu instanțele și parchetele, pentru reducerea birocrăției, îmbunătățirea calității informației și reducerea termenelor de soluționare a cauzelor;

- **Cu privire la cooperarea în domeniul insolvenței**, Oficiul Național al Registrului Comerțului participă la această dată la proiectul *"Interconectarea Registrelor de Insolvență "* parte a *Planului de acțiune privind e-justiția europeană, prin care se va realiza portalul european E-Justice* , în viitor urmând să devină platformă unică și multifuncțională pentru justiția europeană. De asemenea, un alt proiect este *"Interconectarea registrelor comercial."*, în cadrul căruia Oficiul Național al Registrului Comerțului are un rol esențial, Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești fiind autoritatea competentă în domeniul stabilirii direcțiilor de acțiune în domeniul informatizării justiției;
- Prin adoptarea proiectului de act normativ și, implicit, dispariția personalității juridice a Oficiului Național al Registrului Comerțului coroborat cu darea în subordonare a oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale camerelor județene(42), **aceste proiecte vor fi compromise**, inclusiv angajamentele României la nivel european.

ANEXA NR. 2 - OBSERVAȚII PREALABILE ȘI CONSOLIDATE ASUPRA PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

- Modificarea art. 2 alin.2 din Legea nr. 26/1990 în sensul organizării Oficiului Național al Registrului Comerțului ca „entitate cu personalitate juridică organizată și funcționând pe lângă camera de Comerț și Industrie a României”.

Potrivit Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, definiția persoanei juridice este „orice organizație care are o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu afectat realizării unui anume scop în acord cu interesul obștesc”.

Prin urmare, elementele constitutive ale calității de persoană juridică sunt: o organizare de sine stătătoare, un patrimoniu propriu și distinct și un scop propriu, determinat și în acord cu interesul public.

Proiectul, deși prevede acordarea personalității juridice entității nou create, o lipsește de elementele constitutive esențiale, prin modul de organizare, forul decizional fiind Camera de Comerț și Industrie a României, și mai ales prin lipsa de decizie și imposibilitatea constituirii patrimoniului propriu. Astfel, tarifele încasate pentru serviciile prestate de registrul comerțului sunt vărsate în contul Camerei de Comerț și Industrie a României, și nu al Oficiului Național al Registrului Comerțului, și nu există nicio prevedere referitoare la finanțarea activității de înregistrare în registrul comerțului sau la controlul cheltuielilor angajate camerele de comerț din sumele provenite cu acest titlu.

- Caracterul de „ **autoritate publică** ” al actelor încheiate de directorul general și directorul general adjunct al Oficiului Național al Registrului Comerțului, precum și directorul și directorul adjunct al oficiului registrului comerțului;

Potrivit art. 1 pct. 2 din proiect actele încheiate de directorul general și directorul general adjunct al Oficiului Național al Registrului Comerțului, precum și directorul și directorul adjunct al oficiului registrului comerțului sunt de autoritate publică și produc efecte fără nicio altă formalitate. Având în vedere că nu sunt precizate categoriile de înscrieri ce vor fi efectuate în temeiul acestor acte, atribuțiile persoanelor menționate aduc atingere competenței judecătorului delegat, așa cum este stabilită la art. 6 din Legea nr. 26/1990. În acest sens exemplificăm și modificarea art. 46, potrivit căruia aplicarea amenzilor judiciare trece din competența judecătorului delegat în competența tribunalului. *În forma modificată* de Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților conform Raportului din data de 08.12.2008 se face referire la faptul că acestea **produc ” efecte specifice, fără nicio altă formalitate ”**, nefiind însă arătate care sunt aceste efecte. Astfel, argumentele anterioare rămânând valabile. Prin urmare, modificarea nu este de natură să lămurească fără echivoc raporturile dintre dispozițiile directorului și cele ale încheierii judecătorului delegat, dacă în baza actelor directorului se fac sau nu înregistrări în registrul comerțului (temeiul înregistrării).

Aceasta încalcă dispozițiile Legea nr.554/2004 – Legea contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la regimul de

autoritate publică acordat actelor încheiate de conducerea registrului comerțului prin prezenta propunere de act normativ :

- Art.2 alin.(1) lit. b) autoritate publică - orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică;
- Art. 2 alin.(1) lit. c) act administrativ - actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ.

Raportat la dispozițiile mai sus menționate și având în vedere regimul juridic al camerelor de comerț și industrie, respectiv acela de organizații autonome, neguvernamentale, reglementat de Legea nr.335/2007 – Legea camerelor de comerț din România, în nici un caz nu se poate reține că actele emise de persoanele împuternicite ale unor organizații autonome sunt acte de autoritate publică.

- Prin modificarea art. 11 alin. (1) din Legea nr. 26/1990, tarifele percepute de oficiile registrului comerțului pentru operațiunile efectuate **vor fi stabilite fără controlul respectării obligației referitoare la nivelul acestora, conform Primei Directive a Consiliului nr. 68/151/CEE;**
- Prin modificarea art. 11 alin. (2) din Legea nr. 26/1990 taxele și tarifele percepute se achită prin virament în contul Camerelor de Comerț și Industrie, ceea ce contravine reglementărilor contabile armonizate cu legislația comunitară, care prevăd că fiecare persoană juridică are obligația de a-și organiza și a-și conduce propria contabilitate, în scopul măsurării, evaluării, cunoașterii, gestiunii și controlului activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute în activitate.
Prestarea activității de o persoană juridică și încasarea tarifelor de către o alta conduce și la înlăturarea transparenței în gestionarea fondurilor provenite din activitatea registrului comerțului și **contravine Directivei Consiliului nr. 80/723/CEE** privind transparența relațiilor financiare între statele membre și întreprinderile publice.
- Prin art. I pct. 6 se modifică art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/1990 și se stabilește că ” Modul de ținere a registrelor comerțului, precum și de efectuare a

Înregistrărilor se stabilește prin norme aprobate prin dispoziția președintelui camerei de Comerț și Industrie a României”.

Astfel, prin aceasta judecătorului delegat (parte a puterii judecătorești) i se va impune executarea celor dispuse de către conducătorului unei organizații private, neguvernamentale, ceea ce este încălcă competențele acestuia, conform normelor legale în vigoare (art. 8 din Legea nr. 26/1990).

Precizăm că de lege lata, aceste norme se dau prin ordin al Ministrului Justiției și Libertăților Cetățenești – act administrativ normativ, reglementând inclusiv modalitatea de furnizare a informațiilor, ceea ce proiectul de act normativ nu garantează.

- Potrivit Art. III – „ **personalul actual al Oficiului Național al Registrului Comerțului din subordinea Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești și a Oficiilor Registrului Comerțului de pe lângă Tribunale se consideră preluat la Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României și la Oficiile Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul de pe lângă Camera de Comerț și industrie Județene, în condițiile art. 10 alin (1)**”;
  - Cum la art. 10 alin (1) se precizează că “**structura organizatorică** și modul de funcționare al Oficiul Național al Registrului Comerțului și Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul precum și **nr. maxim de posturi** al acestora se stabilesc prin Regulament la propunerea directorului general al Oficiul Național al Registrului Comerțului aprobat de Colegiul de Conducere al Camerei de Comerț și Industrie a României”, prevederea vine în **contradicție** cu Legea nr. 67/22.03.2006 privind protecția salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora care precizează la art. 5 alin 1 că: “**drepturile și obligațiile cedentului care decurg din contractul individual de muncă și din contractul colectiv de muncă aplicabil, existent la data transferului, vor fi transferate integral cesionarului** „.
- Mai mult potrivit art. 12 alin 1 din Legea 67/2006 “ **cedentul și cesionarul vor informa în scris** reprezentanții salariaților proprii, cu cel puțin 30 de zile înainte de data transferului cu privire la :

- data transferului sau data propusă pentru transfer;
- motivele transferului;
- consecințele juridice, economice și sociale ale transferului pentru salariați;
- măsurile preconizate cu privire la salariați;
- condițiile de muncă și de încadrare în muncă.”

Art. 15 prevede că: “ **în cazul nerespectării de către cesionar sau de către cedent a obligațiilor prevăzute în legea 67/2006, salariații ori reprezentanții salariaților afectați de transfer se pot adresa instanței judecătorești competente pentru soluționarea conflictelor individuale sau colective de muncă, conform legii** „.

Prevederile mai sus menționate nu pot fi respectate în condițiile “ **preluării automate a salariaților**”, ceea ce conduce la o încălcare a Directivelor Consiliului Uniunii Europene 2001/23/CE privind aprecierea legislației statelor

membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau de unități publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene(JOCE), în legea 92/22.03.2001, în baza și la recomandarea cărora a fost adoptată Legea nr. 67/22.03.2006 privind protecția salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora.

- Prin art. VIII alin. 2 din proiect, se stipulează că formularele-tip utilizate în activitatea Oficiului Național al Registrului Comerțului și a oficiilor registrului comerțului se mențin în continuare, măsură imposibil de realizat în privința:
  - cererii de înregistrare în registrul comerțului, înregistrare fiscală și autorizarea funcționării;
  - declarației pe propria răspundere în vederea autorizării funcționării;
  - certificatului constatator privind autorizarea funcționării.Aceste formulare se adresează judecătorului delegat și sunt aprobate prin Ordin al Ministrului Justiției.

ANEXA NR. 3 - OBSERVAȚII REFERITOARE LA NECONSTITUȚIONALITATEA ȘI NELEGALITATEA PROIECTULUI LEGISLATIV

Analizând textul nou propus, se poate constata existența aceluiași elemente de neconstituționalitate și nelegalitate care au condus la respingerea propunerilor menționate mai sus.

- Neconstituționalitatea proiectului:

Proiectul prevede transformarea Oficiului Național al Registrului Comerțului din instituție publică finanțată din fonduri proprii organizată în subordinea Ministerului Justiției și a Libertăților Cetățenești, în „entitate cu personalitate juridică organizată și funcționând pe lângă” o asociație neguvernamentală, Camera de Comerț și Industrie a României, și **transferarea în gestiune privată a unui serviciu public de interes general, cu încălcarea normei constituționale ce guvernează regimul administrării bunurilor și serviciilor publice** (art.44 și art. 136 alin. (4) din Constituția României, republicată).

Atribuția ONRC de ținere a registrului comerțului reprezintă un serviciu public de interes general, element consacrat de legislația în vigoare (Legea nr. 26/1990) și atestat de Curtea Constituțională, prin Decizia sa nr. 212/2003 , publicată în Monitorul Oficial al României nr. 471 din 1 iulie 2003 din care cităm: *“din coroborarea dispozițiilor de lege menționate rezultă că registrul comerțului desfășoară o activitate de interes public, încredințată Oficiului Național al Registrului Comerțului și oficiilor registrului comerțului, ca autorități publice, la dispoziția persoanelor interesate de situația economico-financiară a comercianților.”*

Obiectul proiectului contravine principiilor egalității de tratament, transparenței și proporționalității pe care, potrivit interpretării Curții Constituționale, trebuie să se bazeze concesionarea unui serviciu public.

Sub acest aspect, instanța constituțională, având a se pronunța asupra unor dispoziții legale conținute în Legea nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor, ce prevedeau, în anumite cazuri precis determinate, atribuirea unui serviciu public prin negociere directă, a statuat că acestea sunt neconstituționale „în măsura în care sunt atribuite direct (...) bunurile proprietate publică sau activitățile și serviciile publice unor persoane juridice nominalizate” și a declarat neconstituționale acele prevederi (Decizia Curții Constituționale nr. 136 din 3 mai 2001, publicată în Monitorul Oficial nr. 647 din 16 octombrie 2001).

Apreciem că **serviciul public**, ca dimensiune a administrației publice, **se caracterizează prin continuitate, egalitatea tuturor în fața lui și un regim juridic dominat de regulile dreptului public** în spatele cărora se află o autoritate publică, or în condițiile Legii nr.335 din 2007, **Camera Națională este organizație neguvernamentală (și nu o instituție)**, autonomă, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, ce reprezintă, sprijină și

apără **interesele generale ale comunității de afaceri** din România, prin urmare nefiind asigurată în mod obiectiv egalitatea de tratament și acces la activitățile instituției. **În acest sens, și pentru motivele arătate mai jos, bunurile proprietate publică nu pot fi date în folosința acestei(pe lângă care ar exista încă 42 de organizații neguvernamentale), deoarece art. 136 alin. 4 din Constituția României permite aceasta doar în cazul INSTITUȚIILOR PUBLICE și NU ORICĂREI ORGANIZAȚII DECLARATE, prin lege sau în orice alt mod, DE UTILITATE PUBLICĂ.**

Spre deosebire de modul de organizare al Camerei de Comerț și Industrie a României (CCIR), Oficiul Național al Registrului Comerțului(ONRC) este organ al administrației publice, având personalitate de drept public și acționează din oficiu pentru executarea legii și prestarea serviciilor publice care îi revin, în limitele legii. Astfel, ONRC este instituție centrală subordonată Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești (MJLC), organ central de specialitate, subordonat Guvernului României (organ suprem al administrației publice), fiind deci investit să exercite, prin lege, o anumită competență în realizarea puterii de stat.

ONRC, satisface astfel ansamblul necesităților sociale, obiectiv determinate și consacrate prin norme juridice(asigură sistemul de evidență, publicitate legală a comercianților, inclusiv a societăților comerciale, precum și de informare publică privind starea juridică a oricărei persoane înregistrate în Registrul Comerțului), **înregistrarea în registrul comerțului nemaifiind o simplă obligație profesională, întrucât efectele înregistrării conduc la încorporarea într-un sistem instituțional, deoarece prin această operațiune se dobândește capacitate juridică de către persoanele morale, respectiv se obține dreptul de funcționare pentru alte categorii de persoane(caracterul instituțional al înființării persoanelor juridice, respectiv al înregistrării persoanelor fizice pentru autorizarea acestora), înregistrându-se și necomercianți, precum Grupuri de Interes Economic - GIE și Grupuri Europene de Interes Economic - GEIE).**

- **Constituția României :**

Art.136 - Regimul juridic al proprietății publice, potrivit căruia bunurile proprietate publică, în speță bunurile Oficiului Național al Registrului Comerțului, sunt garantate și ocrotite prin lege și aparțin statului sau unităților administrativ teritoriale și sunt inalienabile. Acestea pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate, sau date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică. Instituțiile de utilitate publică sunt instituții înființate, organizate și sub controlul statului și în nici un caz nu sunt organizații autonome înființate prin acordul de voință al părților, care, cu privire la obținerea statutului de utilitate publică, se guvernează după prevederile OG nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr.246/2005. Oficiul Național al Registrului Comerțului este **instituție publică, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, în subordinea căruia**

sunt organizate oficiile registrului comerțului teritoriale, care funcționează pe lângă fiecare tribunal (Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului). Fondurile Oficiului Național al Registrului Comerțului au natura **fondurilor publice** reglementate prin Legea nr. 500/2002, provenind din taxe stabilite prin Hotărâre a Guvernului.

Astfel, taxele și tarifele percepute sunt afectate efectiv serviciului public și nu altui scop, iar bugetul ONRC este aprobat de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, fiind anexă la bugetul acestuia. Sumele încasate pentru prestarea serviciului public al registrului comerțului sunt folosite în scopul îmbunătățirii acestui serviciu, conform voinței legiuitorului.

În plus, așa cum vom arăta mai jos taxele și tarifele au fost semnificativ reduse, fiind plătit pentru același serviciu prestat aceeași taxă și nu taxe diferite în funcție de fiecare cameră, care, funcționând autonom, conform proiectului de act normativ și Legii nr. 335/2007, poate stabili taxe și tarife diferențiate, astfel cum se întâmpla în trecut. De altfel, **proiectul de act normativ nu prevede criteriile în baza cărora aceste tarife vor fi stabilite și nici faptul – deși este vorba de un serviciu public - că acestea se utilizează sub controlul unei autorități publice**, așa cum prevede în prezent art. 11 din Legea nr. 26/1990. Prin urmare, prevederea potrivit căreia, sumele rezultate din diferența dintre veniturile încasate din activitatea prestată de registrul comerțului și cheltuielile aferente funcționării acestuia se fac venit la bugetul de stat, nu are relevanță, **în lipsa oricăror criterii referitoare la componența și tipul cheltuielilor care se pot efectua din sumele astfel încasate.**

În acest sens amintim, cu titlu de exemplu, aplicarea HG nr. 322/2008 prin care comercianților care doresc actualizarea obiectului de activitate conform CAEN Rev.2 le sunt acordate facilități fiscale, actualizarea fiind efectuată gratuit, toate costurile aferente procedurii fiind suportate din bugetul ONRC.

Toate aspectele mai sus prezentate, conduc indubitabil la caracterul de neconstituționalitate al propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii camerelor de comerț din România nr.335/2007 și a Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului.

Pe lângă neconstituționalitate, proiectul în cauză conține reglementări contradictorii și interpretative, prin forma și estetica exprimării folosite nu se respectă stilul juridic, precizia și calitatea dispozițiilor, fiind contrar dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, cu modificările și completările ulterioare.

Tehnica legislativă impune sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și tehnica juridică adecvată, ori în cazul de față se reglementează trecerea directă a unui serviciu public de la o instituție publică la o organizație neguvernamentală care a fost declarată neconstituțională de Curtea Constituțională și care a făcut obiectul a nenumărate inițiative legislative, respinse;

- Prin dispozițiile propunerii legislative se încalcă dispozițiile actelor normative interne și comunitare, după cum urmează:

- **Atribuirea directă a unui serviciu public** (deși expresia, ca atare, nu este folosită în textul proiectului) încalcă și prevederile tratatelor comunitare în materie, or astfel cum se prevede în art. 148 alin. (2) din Constituție “(2) *Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.*”

Astfel, potrivit **Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 20 noiembrie 2007**, prin care stabilește principiile Protocolului convenit de șefii de stat și de guvern a fi anexat Tratatului de la Lisabona, serviciile de interes economic general sunt, în principal, definite ca acele servicii care sunt furnizate contra unei remunerații și sunt supuse reglementărilor guvernate de legea concurenței. Comisia precizează că „în practică, în afară de activitățile aferente exercitării autorității publice, pentru care nu se aplică normele pieței interne, în temeiul art. 45 din Tratatul CE, rezultă că marea majoritate a serviciilor pot fi considerate drept activități economice, în sensul dispozițiilor din Tratatul CE privind piața internă” (articolele 43 și 49).

Comunicarea confirmă **practica Curții de Justiție a Comunităților Europene**, care, în jurisprudența sa, **a condamnat, pentru lipsa de transparență, o serie de proceduri de atribuire a unor servicii sau lucrări publice**, apreciindu-se că prin aceasta statele membre în cauză nu au respectat obligațiile ce le incumbă din normele comunitare (de exemplu, Hotărârea CJCE *Comisia c. Germaniei*, din 18 noiembrie 2004 și Hotărârea CJCE *Comisia c. Franței*, din 14 octombrie 2004).

Trebuie menționat că, **prevederile Legii nr. 335/2007, care reglementează statutul camerelor de comerț, nu prevăd condițiile de transparență cerute prin Directiva Consiliului nr. 80/723/CEE** privind transparența relațiilor financiare între statele membre și întreprinderile publice (**între care sunt definite cele care beneficiază de drepturi exclusive, precum este stipulat în proiect**), armonizată în legislația română prin Regulamentul aprobat prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 120/2004 și care este obligatoriu, ținând cont că excedentul Oficiului Național al Registrului Comerțului, cumulat pe ultimele trei exerciții financiare (2006-2008) este de **18,1 milioane euro**.

În anul 2002, opțiunea Guvernului României de a atribui prestarea serviciului public de ținere a registrelor comerțului, prin subordonarea Oficiului Național al Registrului Comerțului Ministerului Justiției, a fost motivată exact de atributele exercitării autorității publice caracteristice acestui serviciu și de rolul determinant al judecătorului delegat în activitatea de înscriere în registrul comerțului a mențiunilor privind actele și faptele comercianților.

Aceasta deoarece, conform art. 37 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată , cu modificările și completările ulterioare:

”(1) Controlul legalității actelor sau faptelor care, potrivit legii, se înregistrează în registrul comerțului **se exercită de justiție printr-un judecător delegat.**

(2) La începutul fiecărui an judecătoresc, **președintele tribunalului va delega la oficiul registrului comerțului unul sau mai mulți judecători ai tribunalului.**

(3) Judecătorul delegat va putea dispune, prin încheiere motivată, **efectuarea unei expertize, în contul părților, precum și administrarea altor dovezi.** ”

Art. 46 alin.(1) din acest act normativ reglementează **posibilitatea formulării unor cereri de intervenție, alin. (2) stipulând că “ În cazul în care au fost formulate cereri de intervenție, judecătorul va cita intervenienții și se va pronunța asupra cererilor acestora în condițiile art. 49 și următoarele din Codul de procedură civilă, nefiind aplicabile dispozițiile art. 335 din Codul de procedură civilă. ”, judecând în contradictoriu cererea.**

De asemenea, art. 60 și 63 din aceeași lege reglementează **controlul exclusiv jurisdicțional - pe calea recursului de către Curțile de apel – asupra încheierilor judecătorului delegat, iar art. 64 reglementează procedura ” citării părților în fața judecătorului delegat ”.**

În același sens sunt reglementările prevăzute de art. 6- 6¹ și art. 8 din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin urmare, **procedura de soluționare a cererilor este prevăzută de dispozițiile Codului de procedură civilă, Cartea a III-a, Dispoziții generale privitoare la procedurile necontencioase, iar în conformitate cu dispozițiile Deciziei nr. 15/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secțiunile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 866/22.12.2008, prin care s-a soluționat recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a decis că cererile necontencioase vor fi soluționate în ședință publică, respectându-se regula de drept comun, potrivit căreia în procesul civil cererile se soluționează în ședință publică, în afară de cazurile în care legea dispune altfel, așa cum stipulează dispozițiile art. 121 alin. (1) din Codul de procedură civilă, inclusiv cererile date în competența judecătorului delegat, deoarece în acest caz nu există o dispoziție derogatorie de la art. 121 alin. (1) din Codul de procedură civilă.**

Astfel, se poate concluziona că încheierile judecătorului delegat reprezintă hotărâri judecătorești, **activitatea sa fiind un act de judecată**(regulile procedurale sunt stabilite prin Codul de procedură civilă și legile speciale care cuprind norme procedurale – citează părțile, poate administra probe și judecă în caz de intervenție conform procedurii contencioase și în toate situațiile cererile, chiar necontencioase, le soluționează în ședință publică, părțile pot formula apărări, inclusiv pe cale de excepție etc.. **Mai mult, judecătorul delegat este parte a puterii judecătorești, fiind magistrat, supus de statutului acestora, fiind inamovibil**(art. 124-125 din Constituția României). Așadar, nu este un simplu funcționar public.

În același sens, ținând seama de art. 2 pct. 1 lit. a) Cod procedură civilă, **competența funcțională(materială) în primă instanță în această materie este**

a tribunalului - ca instanță formal organizată, iar în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție, judecătorul delegat este instanță.

Prin urmare, încheierea judecătorului delegat nu poate fi un act administrativ (care poate fi revocat, anulat etc. de către emitent sau de către organul superior), ci reprezintă un act jurisdicțional, fiind o veritabilă hotărâre judecătorească cu toate efectele ce decurg din aceasta (odată pronunțată soluția judecătorul este desesizat; controlul asupra încheierilor este exclusiv jurisdicțional și efectuat în numai în cadrul sistemului judiciar de puterea judecătorească; cele dispuse de judecătorul delegat nu reprezintă simple acte de administrare în scopul mai bune organizării a justiției, deci nu este un simplu judecător de serviciu etc).

Față de aceste acte normative, rezultă că este indiferent dacă temeiul delegării este Legea nr. 26/1990 sau Legea 303/2004, relevantă având statutul acestuia, competența sa proprie și natura acelor pe care le pronunță.

În ce privește activitatea judecătorului delegat la registrul comerțului, în cazul în care prezentul proiect ar fi adoptat, aceasta este imposibilă, întrucât, așa cum vom arăta mai jos, judecătorul delegat ar fi pus în situația de a executa dispozițiile conducătorului unei entități private, acesta adoptând normele metodologice de ținere a registrului comerțului și modul de efectuare a înregistrărilor. De altfel, și în perioada anterioară anului 2002, aceste norme erau emise în comun de Camera de comerț și industrie a României și prin ordin al Ministrului Justiției și nu de o persoană privată. În acest context o posibilă "colaborare" a Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești în temeiul art. 5 din HG nr. 83/2005 este fără nici un fundament, întrucât judecătorul delegat nu este subordonat acestui ministru, iar proiectul de act normativ nu prevede nimic în acest sens.

De asemenea, registrul comerțului nu este ținut de instanțe (deci nici de judecătorul delegat), ci de o instituție publică nesubordonată puterii judecătorești, aceasta prin judecătorul delegat și instanțele judecătorești efectuând controlul asupra înregistrărilor efectuate și dispunând aceste înregistrări. Este valabilă și viceversa, judecătorul delegat nefiind subordonat instituției publice.

În acest sens, este de reținut că registrul comerțului este deopotrivă instituție și instrument, ca instituție nebeneficiind de personalitate juridică decât ONRC. Este neîndoielnic și legislația în materie, indiferent de evoluțiile pe care le-a cunoscut, prevede clar și precis că în calitate de instituție, registrul comerțului emite două categorii de acte, respectiv unul jurisdicțional – încheierea judecătorului delegat la oficiul registrului comerțului și un altul – rezoluția directorului oficiului, aceste două categorii de acte împărțindu-și materia ce face obiectul înregistrărilor în registrul comerțului ca instrument de evidență a comercianților.

Actul jurisdicțional (încheierea judecătorului delegat) are regimul hotărârii judecătorești în privința pronunțării, efectelor și căilor de atac, legea stabilind dispoziții care prevăd uneori soluții specifice.

Cea de-a doua categorie de acte nu ar putea intra decât în rândul celor administrative, care să urmeze regimul legal al acestora din urmă. Această situație în afară de orice discuție și dubiu a ridicat și ridică problema, încă nerezolvată, a posibilității organizării și funcționării instituției registrului comerțului pe lângă camera de comerț și industrie. Într-adevăr, camerele de comerț și industrie, chiar potrivit Legii lor nr.335/2007 sunt organizații profesionale neguvernamentale, nestatale și rămâne de construit o fundamentare juridică a organizării și funcționării pe lângă acestea a instituției registrului comerțului, fără personalitate juridică. Dacă în privința încheierii judecătorului delegat proiectul nu conține prevederi, prezumându-se că judecătorul va exercita puterea judecătorească într-o structură a unei organizații profesionale nestatale, pentru rezoluțiile directorului oficiului registrului comerțului este necesară existența unor dispoziții legale care să îi stabilească acestuia calificarea și statutul corespunzătoare pentru un funcționar public emitent al unui act administrativ, întrucât o organizație profesională nestatală nu are puterea de a numi o persoană abilitată să emită acte administrative.

De altfel, în **majoritatea statelor membre UE** opțiunea legiuitorului a fost de a acorda statut de instituție publică entității care ține registrele comerțului. Astfel, **în 33 de state registrul comerțului este organizat în subordinea unui minister (12 la Ministerul Justiției și 11 preponderent la Ministerul economiei sau finanțelor) și numai în 2 state este ținut de camerele de comerț, dar acestea, fie au statut de instituție publică în cadrul administrației publice locale (Italia), fie se află sub controlul unui minister (Olanda) și respectă prevederile Directivei Consiliului nr. 80/723/CEE susmenționată;**

■ **Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia:**

- Art.11 – Bunurile din domeniul public, în speță bunurile Oficiului Național al Registrului Comerțului, sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile și nu pot fi înstrăinate, ele pot fi date numai în administrare, concesionate sau închiriate;
- Art.12 – Administrarea bunurilor din domeniul public aparține regiilor autonome, prefecturilor, autorităților administrației publice centrale și locale (Oficiul Național al Registrului Comerțului fiind o instituție publică care intră în administrația publică centrală), a altor instituții publice de interes național, județean sau local, camerele de comerț și industrie, datorită regimului de organizații autonome constituite prin acordul de voință al părților, nefiind incluse în aceste categoriile astfel desemnate;
- Art.15 – concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate publică, și implicit a serviciului public căruia îi sunt afectate (decizia nr.212/2003 a Curții Constituționale, anexă) se realizează numai prin licitație publică, în condițiile OUG nr.34/2006, cu modificările și completările ulterioare, și OUG nr.54/2006, cu modificările și completările ulterioare, acte normative care au transpus normele comunitare în materie și prin care s-a înlăturat posibilitatea atribuirii directe a serviciilor publice.

■ **Dispozițiile legale privind politicile concurențiale și condițiile exprese referitoare la măsurile de sprijin acordate de stat persoanelor juridice, așa cu au fost reglementate de:**

- **Legea nr.21/1996 – Legea Concurenței** - art.26 lit. l) *privind emiterea de către Consiliul Concurenței a avizului conform pentru proiectele de acte normative care pot avea impact anticoncurențial.* Motivăm necesitatea emiterii acestui aviz urmare faptului că, prin proiect se atribuie direct serviciul public al registrului comerțului, ceea ce de altfel nu se poate realiza, **efectul fiind unul de restrângere, împiedicare și denaturare a concurenței pe piață, activitatea Oficiului Național al Registrului Comerțului, datorită funcțiilor sale, fiind una de monopol de stat, în strânsă legătură cu activitatea judecătorului delegat,** conform art. 37 alin. (1)-(2) din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

”(1) Controlul legalității actelor sau faptelor care, potrivit legii, se înregistrează în registrul comerțului se exercită de justiție printr-un judecător delegat.

(2) La începutul fiecărui an judecătoresc, președintele tribunalului va delega la oficiul registrului comerțului unul sau mai mulți judecători ai tribunalului.”

- **OUG nr.117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, referitoare la autorizarea acordării ajutorului de stat.** Necesitatea autorizării rezidă în faptul că, urmare atribuirii directe a serviciului public al registrului comerțului, ceea ce de altfel nu se poate realiza, se acordă camerelor de comerț un ajutor de stat prin transferarea fondurilor publice constituite din taxele și tarifele percepute pentru operațiunile de înregistrare în registrul comerțului. Având în vedere impactul concurențial asupra mediului de afaceri, apreciem ca fiind necesară consultarea și obținerea opiniei Consiliului Concurenței, în vederea emiterii deciziei prevăzute de Legea nr.21/1996 – Legea concurenței.

■ **Posibilitatea apariției unui conflict de interese**

Conform art. 5 lit. d) din Legea nr. 335/2007 – Legea camerelor de comerț din România: ” **Camerele județene, în condițiile prevăzute de lege și de statutul propriu, pot: (...) d) să înființeze societăți comerciale** ale căror dividende vor constitui sursă de finanțare a activității camerei județene respective.”, iar potrivit art. 28 alin. (2) lit. d) din același act normativ, ” (2) **Camera Națională îndeplinește următoarele atribuții principale:(...) d) are și poate constitui societăți comerciale** pentru organizarea de târguri și expoziții, pentru publicitate și reclamă comercială, protecția proprietății intelectuale și alte prestări de servicii în folosul comunității de afaceri.”.

În plus, art.8 pct. 1 din aceeași lege:”**Membrii camerelor județene** pot fi: I.Membri individuali:

a) operatori economici, persoane fizice sau juridice, înregistrați la oficiul registrului comerțului al județului respectiv, indiferent de domeniul de activitate;

b) sucursalele, reprezentantele unor societăți comerciale și altele asemenea, fără personalitate juridică, legal înregistrate la oficiul registrului comerțului din teritoriu și autorizate să funcționeze.”

Prin prisma celor două texte legale precitate coroborat cu modificarea integrală a art. 10 al Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin adoptarea prezentei propuneri s-ar ajunge la situația ca, prin ținerea registrului comerțului, prin directorii subordonați – aceștia fiind numiți de președintele Camerei Naționale discreționar, fără a se stabili coerent o procedură de selecție a acestora, ceea ce reprezintă un regres față de procedura actuală (art. 10 alin. (4)-(5) din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare și Ordinul Ministrului Justiției nr. 3062/C/2008 – art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (2), art. 12 alin. (1), art. 13-15 tezele inițiale – concurs organizat de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, respectiv ONRC, conform prevederilor regulamentelor speciale aprobate prin ordine ale Ministrului Justiției și Libertăților Cetățenești) și prin personalul de execuție direct subordonat președinților camerelor județene – de asemenea, nefiind prevăzută o procedură pentru selecția acestui personal specializat, ceea ce reprezintă un regres față de procedura actuală (art. 10 alin. (6) din Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare - concurs organizat de ONRC conform regulamentului special aprobat prin ordin al Ministrului Justiției și Libertăților Cetățenești), camerele de comerț să-și verifice și să-și gestioneze propriile interese, precum și ale propriilor membri, serviciul public de ținere al registrului comerțului nemaifiind exercitat în mod independent și echidistant, putându-se vorbi despre un real conflict de interese, deoarece nu există nici un control public.

■ **Cu privire dispozițiile proiectului** prin care se prevede trecerea cu titlu gratuit în folosința Camerei de Comerț și Industrie a României a bunurilor aflate în dotarea ONRC și a oficiilor registrului comerțului, ca urmare a pierderii personalității juridice a ONRC nu se precizează regimul proprietății din punct de vedere al proprietarului. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 212/2003, mai sus citată, statuând că: ” **Oficiul Național al Registrului Comerțului nu a fost nici potrivit redactării anterioare a textului parte constitutivă a Camerei de Comerț și Industrie a României, ci un serviciu public organizat pe lângă aceasta, ca o structură de sine stătătoare. Reglementarea serviciului public al registrului comerțului nu este supusă regulilor dreptului civil, ci normelor de drept administrativ, potrivit cărora între serviciul public și baza sa materială există o legătură substanțială.** Așa fiind, în cauză nu sunt incidente dispozițiile constituționale privind dreptul de proprietate nici cu privire la constituirea patrimoniului Oficiului Național al Registrului Comerțului din bunurile aflate în dotarea

oficiului, a oficiilor registrului comerțului și a birourilor unice, în limita aportului lor la dobândirea bunurilor și pentru a fi folosite potrivit destinației stabilite. **Existența acestor bunuri în proprietatea Camerei de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București ar constitui o depășire a obiectului de activitate al acesteia.** De altfel, orice altă soluție ar duce la îmbogățirea fără justă cauză a camerelor de comerț și industrie, care și-ar însuși pe această cale, în mod ilegal, bunuri provenite din venituri bugetare. Mai mult, potrivit pct. I.29 din anexa la Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea instituțiile publice aparțin domeniului public, ele neputând intra pe nici o cale în proprietatea unei persoane juridice de drept privat.

Pe de altă parte, în ceea ce privește veniturile rezultate din activitatea desfășurată de serviciul public, de regulă, acestea sunt venituri bugetare, în măsura în care ele nu sunt utilizate pentru funcționarea serviciului public(...), Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București **neavând un drept de proprietate asupra bunurilor aflate în dotarea Oficiului Național al Registrului Comerțului, a oficiilor registrului comerțului și a birourilor unice.**”

Prin urmare, **contravin dispozițiilor legale interne și comunitare și aceste dispoziții (art. V din Proiect), deoarece veniturile dobândite ca urmare a desfășurării unui serviciu public trebuie evidențiate în contabilitate separat pe de o parte, iar pe de altă parte trebuie afectate integral acestui serviciu.**

■ În lumina Dreptului comunitar: **Tratatul instituind Comunitatea Europeană, Directiva Consiliului nr. 92/50/EEC și Comunicarea interpretativă a Comisiei Europene privind concesiunile**, publicată în Jurnalul Oficial C 121 din 29.04.2000. **Încălcarea regulilor comunitare constă în atribuirea directă a unui monopol de stat unor entități private**, atribuirea fiind făcută cu nerespectarea principiilor egalității de tratament, transparenței, proporționalității și recunoașterii mutuale. În acest sens, jurisprudența Curții Europene de Justiție este constantă, pentru lipsa de transparență în atribuirea unor servicii sau lucrări fiind constatate vinovate de neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de dreptul comunitar Germania (Hotărârea din 18 noiembrie 2004), Republica Franceză (Hotărârea din 14 octombrie 2004), etc.

ANEXA NR. 4 - NETEMEINICIA MOTIVELE INVOCATE ÎN EXPUNEREA DE MOTIVE

- Referitor la pct. 1 din Expunerea de motive, **care încearcă prezentarea într-o lumină nefavorabilă a unor progrese vizibile în activitatea registrului comerțului, dorim să facem câteva precizări menite să clarifice linia adoptată în organizarea instituției:**
  - termenul de eliberare a certificatului de înregistrare și, după caz, a certificatului de înscriere de mențiuni **este de 3 zile, respectiv 5 zile**, calculat de la data înregistrării cererii potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă, dacă judecătorul-delegat nu dispune altfel, conform art.8 alin.(3) din Legea nr. 359/2004, **iar nu de 15-20 zile cum se susține**. Întreprinzătorii au obligația de a prezenta actele în forma cerută de lege și de judecătorul delegat, neexistând cazuri de amânare nejustificată a eliberării certificatului de înregistrare, aceste amânări fiind prerogativa exclusivă a judecătorului delegat conform art. 46 din Legea nr. 31/1990 și a Codului de procedură civilă;
  - **taxele și tarifele nu au crescut**; prin HG nr. 684/2009 a fost stabilit un sistem mult mai simplu de taxare, prin care **s-a urmărit crearea posibilității de calcul al taxelor de înregistrare fără asistență specializată și depunerea documentelor prin corespondență sau în formă electronică**. Astfel, s-a redus numărul de taxe de la **54** (în anul **2002** care se cumulau pe operațiuni) la **4** taxe, permițând întreprinzătorilor să efectueze un calcul preliminar al costurilor pentru efectuarea unei înregistrări în registrul comerțului. **Dimpotrivă, din anul 2004 nu au fost majorate nici măcar cu rata inflației**, deși legea permite(art.11 alin. (3) din Legea nr. 26/1990) ;
  - verificarea documentației este realizată **unitar** de personalul tuturor oficiilor registrului comerțului, în baza **Ghidului privind documentele necesare pentru înregistrarea și autorizarea comercianților și înregistrarea modificărilor actelor constitutive ale acestora**, astfel cum este afișat pe pagina de internet a instituției(www.onrc.ro) și la oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale. Acest ghid a fost **publicat în volum de R.A. Monitorul Oficial al României** pe baza materialelor puse la dispoziție de Oficiul Național al Registrului Comerțului. De asemenea, au fost emise **noi Norme metodologice privind modul de ținere a registrelor comerțului, de efectuare a înregistrărilor și de eliberare a informațiilor aprobate prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 2594/C/2008**.
  - **rezervarea firmei pentru persoanele supuse înregistrării în registrul comerțului se efectuează, în prezent, la nivel național în aceeași zi;**
  - **în vederea transpunerii acquis - ului comunitar, înregistrarea în registrul comerțului a grupării europene de interes economic, societății europene și a societății cooperative europene este prevăzută în Ghidul privind documentele necesare pentru înregistrarea și**

autorizarea comercianților și înregistrarea modificărilor actelor constitutive ale acestora precum și în Normele metodologice privind modul de ținere a registrelor comerțului, de efectuare a înregistrărilor și de eliberare a informațiilor aprobate prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 2594/C/2008;

- asumarea procedurii de înregistrare în registrul comerțului și de autorizare a funcționării și regimul juridic al persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice, precum și al întreprinderilor individuale și familiale, potrivit dispozițiilor OUG nr.44/2008. **Este de precizat că în textul actului normativ, legiuitorul a subliniat faptul că ” mutarea procedurii de autorizare și înregistrare în întregime la registrul comerțului, scurtează etapele pe care trebuie să le parcurgă un solicitant și vine în întâmpinarea acestuia cu personal calificat și cu o procedură care deja și-a dovedit eficiența în cazul societăților comerciale. ” Mai precizăm că întreaga competență de soluționare a fost dată în sarcina directorilor oficiilor registrului comerțului de pe lângă tribunale, care au o competență exclusivă și deplină de a soluționa cererile de înregistrare în registrul comerțului și de autorizare a funcționării comercianților persoane fizice, conferită de statutul acestora – independentă și imparțialitate.**
- **informațiile din cazierul fiscal** se obțin numai de către oficiile registrului comerțului, prin transmitere electronică de la Ministerul Economiei și Finanțelor. Această simplificare a formalităților de înregistrare în registrul comerțului are loc în urma încheierii unui protocol de colaborare între ANAF și ONRC, conform prevederilor OG nr.47/2007, secțiunea a treia, art. VII, care modifică și completează OG nr.75/2001, privind organizarea și funcționarea cazierului fiscal;
- **realizarea aplicației Stadiu dosar** pagină web disponibilă pe site-ul ONRC (www.onrc.ro) prin intermediul căreia **se poate consulta gratuit** starea/stadiul unui dosar sau a unei cereri depuse spre soluționare la Oficiile Registrului Comerțului de pe lângă tribunale. Acest site a fost realizat pentru a pune la dispoziția comercianților, pe internet, fără a mai fi necesară deplasarea la sediul ORCT-urilor, informațiile legate de stadiul dosarului. Aceste informații sunt actualizate la interval de jumătate de oră. Pentru a identifica dosarul/cererea căutată, utilizatorul trebuie să introducă numărul de înregistrare al acestuia.
- în plus, orice comerciant poate depune cererile adresate ONRC on-line(e-forms.onrc.ro), la data de 16 septembrie 2008 fiind înființată prima firmă **exclusiv on line în România.**
În cazul în care documentația și procedurile ar fi neunitare implementarea unor astfel de aplicații nu ar fi fost posibilă, sistemul informatic și aplicațiile informatice utilizate la nivelul tuturor oficiilor registrului dovedindu-și flexibilitatea prin adaptarea continuă și rapidă la modificările legislative majore din ultimii ani, nefiind înregistrate disfuncționalități în aplicarea imediată și uniformă a acestora.

- În ceea ce privește schimbările preconizate, cuprinse la punctul 2 din nota de fundamentare precizăm:
  - o camerele de comerț, conform Legii nr. 335/2007, sunt organizații autonome, neguvernamentale, apolitice, fără scop patrimonial, cu personalitate juridică, create în scopul de a reprezenta, **apăra și susține interesele membrilor lor și ale comunității de afaceri** în raport cu autoritățile publice și cu organismele din țară și din străinătate(**deși în mod surprinzător, potrivit punctului 3 din expunerea de motive, proiectul nu are impact asupra mediului de afaceri**). Astfel, **serviciul public de ținere a registrului comerțului ar favoriza, în principal, interesele membrilor camerelor și ale comunității de afaceri(neexistând obligativitatea înscrierii ca membru al acestor ONG uri pentru toate persoanele care au obligația legală de a solicita înregistrarea în registrul comerțului)**, conform Legii camerelor de comerț din România nr. 335/2007 **și nu s-ar adresa oricărei persoane care ar justifica un interes conform celor reținute de Curtea Constituțională**, prin Decizia nr. 212/2003, “ *registrul comerțului desfășoară o activitate de interes public, încredințată Oficiului Național al Registrului Comerțului și oficiilor registrului comerțului, ca autorități publice, la dispoziția persoanelor interesate de situația economico-financiară a comercianților.*”
  - o **îndeplinirea atribuțiilor camerelor județene**, prevăzute la art. 4 lit. e), g), i) și j) din Legea nr. 335/2007 – Legea camerelor de comerț din România, prezentate de inițiatorii proiectului de act normativ ca fiind imposibil de realizat, respectiv:
    - “e) eliberează, la cerere, cu respectarea normelor legale în vigoare și a competențelor stabilite pentru alte instituții, certificate de origine a mărfurilor, certificate privind uzanțele comerciale, firmele înscrise, adnotările și modificările în situația juridică a firmelor, precum și certificate ce atestă existența unor incidente comerciale;
    - g) promovează în comunitatea de afaceri standardele comerciale și industriale ale Uniunii Europene;
    - i) organizează activitatea de soluționare a litigiilor comerciale și civile prin mediere și arbitraj ad-hoc și instituționalizat;
    - j) avizează existența cazurilor de forță majoră și influența acestora asupra executării obligațiilor comercianților;”**nu necesită consultarea bazei de date a Oficiului Național al Registrului Comerțului, deoarece:**
- certificatele de origine a mărfurilor sunt documente, care **nu se eliberează ca urmare a consultării bazei de date a ONRC**, deoarece elementele pe care le conțin(atestarea țării de origine și proveniența mărfurilor) nu fac parte dintre elementele prevăzute de lege pentru a fi înregistrate în registrul comerțului. Acestea se eliberează comercianților pe baza documentației prezentată de aceștia, de la caz la caz, în funcție de scopul pentru care se solicită eliberarea;

- certificatele privind uzanțele comerciale sunt documente care reflectă practici sau reguli care se aplică în relațiile contractuale dintre participanții la activitatea de comerț internațional și **nu au legătură cu înregistrările din registrul comerțului;**
- certificatele ce atestă existența unor incidente comerciale conțin informații despre sancțiunile și alte evenimente de acest fel, intervenite în timpul activității comerciantului, **a căror înregistrare în registrul comerțului nu este prevăzută de lege;**
- atribuția de promovare, în comunitatea română de afaceri, a standardelor comerciale și industriale ale Uniunii Europene presupune procesul de informare a comercianților asupra acestora și prezentarea unor modalități de implementare, **activitate care nu are nici o legătură cu registrul comerțului;**
- atribuția de organizare a activității de soluționare a litigiilor comerciale și civile prin mediere și arbitraj ad-hoc și instituționalizat constă în soluționarea litigiilor intervenite între comercianți în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă, de legile speciale în domeniu și de convențiile internaționale la care România este parte și **nu presupune obținerea de informații în legătură cu înregistrările din registrul comerțului;**
- atribuția de avizare a cazurilor de forță majoră în vederea stabilirii obligațiilor legale ale comercianților aflați în asemenea situații se realizează, de asemenea, numai pe baza documentației prezentată de aceștia, de la caz la caz, în funcție de evenimentul supus analizei și **nu are legătură cu înregistrările din registrul comerțului.**

Potrivit situației de fapt, nu există o legătură de cauzalitate între dificultățile de realizare a atribuțiilor legale ale camerelor de comerț, așa cum s-a prezentat în Expunerea de motive, raportat la gestionarea de către o instituție publică a registrului comerțului.

Simplificarea și accelerarea procedurilor de desfășurare și finalizare a operațiunilor comerciale, prevăzute de noile reglementări comunitare, nu poate fi un obiectiv legat de activitatea registrului comerțului deoarece aceste proceduri sunt, prin natura lor, ulterioare înregistrării în registrul comerțului și depind în totalitate de voința și interesele comercianților și investitorilor (**registrul comerțului a creat un sistem de informare coerent pentru sfera de activități care preced desfășurarea operațiunilor comerciale la care se referă inițiatorul care induce această confuzie**).

Informațiile cu privire la obiectul de activitate al persoanelor înregistrate în registrul comerțului, precum și la alte înregistrări efectuate în registrul comerțului sunt disponibile tuturor camerelor de comerț, în temeiul dispozițiilor art. 48 din Legea nr. 335/2007, **prin acces direct, în timp real, la baza de date a ONRC**, iar modul de utilizare și valorificare a informațiilor obținute reprezintă o prerogativă a acestor organizații, fără nici o ingerință din partea ONRC.

Celelalte atribuții ale Camerei Naționale și ale camerelor de comerț județene, prevăzute la art. 4 și art. 28 din Legea nr. 335/2007 au scopul de a reprezenta, apăra și susține interesele membrilor lor și ale comunității de afaceri, de a întări

mediul de afaceri, iar mijloacele de realizare a acestor deziderate nu depind de informațiile din registrul comerțului, ci de modul în care este organizată și gestionată întreaga activitate a acestor organizații.

Or, atât în fapt cât și în drept, camerele de comerț au beneficiat și beneficiază de acces la informațiile din registrul comerțului.

Acest aspect este reglementat de art. 48 din Legea camerelor de comerț din România nr. 335/2007, care stipulează că:

„ (1) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale vor crea condițiile necesare pentru accesul camerelor județene și al Camerei Naționale la toate datele necesare îndeplinirii atribuțiilor lor legale.

(2) În acest sens, în termenul prevăzut la alin. (1), Ministerul Justiției și Camera Națională vor încheia un protocol de colaborare.”, **protocol care la această dată este în vigoare.**

În fapt, atât în perioada **anterioară** intrării în vigoare a Legii nr. 335/2007, cât și în prezent, accesul camerelor de comerț la informațiile din registrul comerțului se realizează neîngrădit, prin intermediul sistemului Recom ONLINE și/sau în baza protocoalelor de colaborare.

De asemenea, conform protocolului, în vederea realizării activităților legale ale camerelor de comerț, colaborarea în temeiul protocoalelor încheiate de ONRC și acestea presupune furnizarea de situații statistice și diverse clasamente către camerele de comerț, în principal elaborarea de studii prospective și de strategie pentru comunitatea de afaceri. În temeiul acestor protocoale se realizează **pe baza componentei gratuite a informațiilor eliberate din registrul comerțului**(denumirea comercianților, numărul de înregistrare în registrul comerțului, codul unic de înregistrare, indicatori financiari din bilanțuri, sinteze statistice, precum și alte informații prelucrate pe baza celor afișate pe site-ul ONRC).

ANEXA NR. 5 - ISTORICUL PROPUNERILOR LEGISLATIVE ANTERIOARE SIMILARE SAU CHIAI IDENTICE CU PREZENTUL PROIECT LEGISLATIV

Anterior inițierii acestui proiect, transferul registrului comerțului la camerele de comerț a făcut obiectul mai multor inițiative legislative, promovate de deputați și senatori în perioada 2005-2008, din care le menționăm pe cele mai importante:

1. Propunere legislativă privind Legea camerelor de comerț și industrie din România, înregistrată în Senat sub nr.189/24.05.2005 și în Camera Deputaților sub nr.482/19.10.2006

- Punctul de vedere al Guvernului, înregistrat la Biroul permanent al Senatului sub nr.70/23.05.2005, având în vedere argumentele invocate de Ministerul Justiției, în subordinea căruia funcționează Oficiul Național al Registrului Comerțului, **nu susține** trecerea registrului comerțului la camerele de comerț și industrie;
- Proiectul legislativ care a fost adoptat de Senatul României și Camera Deputaților la data de 20.06.2006, în calitate de cameră decizională, a fost atacat la Curtea Constituțională, argumentul principal de neconstituționalitate vizând atribuirea directă a serviciului public de ținere a registrului comerțului și a bunurilor aferente desfășurării acestuia, prin încălcarea Constituției României cu privire la proprietatea publică (art.136 alin.(1), (2) și (4)), a legislației privind concesionarea serviciilor publice (OUG nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii - care transpune normele comunitare și în materie de concesiuni) și regimul juridic al proprietății publice (Legea nr.313/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia);
- Asupra excepției de neconstituționalitate invocată, Curtea Constituțională a pronunțat decizia nr.545/05.07.2006, definitivă și general obligatorie (anexă), prin care a decis că Legea Camerelor de Comerț și Industrie din România este neconstituțională; Curtea reține, printre altele, faptul că, „*orice intervenție-modificare, completare sau abrogare – asupra dispozițiilor Legii nr.26/1990 nu se poate realiza decât printr-o lege adoptată cu respectarea prevederilor art.76 alin.(1) din Constituție*”, prevederi constituționale care statuează ierarhia actelor normative, Legea nr.26/1990 fiind o lege organică.
- Urmare deciziei Curții Constituționale, proiectul legislativ în cauză **a fost respins** de Senat la data de 02.10.2006 și de Camera Deputaților, ca și cameră decizională, la data de 13.03.2007.

2. Propunere legislativă privind Legea camerelor de comerț și industrie din România, înregistrată în Senat sub nr.917/14.11.2006 și în Camera Deputaților sub nr.144/19.03.2007

- Propunerea legislativă vizează trecerea unor activități aferente serviciului public de ținere a registrului comerțului, respectiv birourile unice și furnizarea de informații cu titlu gratuit la camerele de comerț și industrie;

- **Punctul de vedere al Guvernului nr.3331/31.10.2006**, având în vedere argumentele invocate de Ministerul Justiției, în subordinea căruia funcționează Oficiul Național al Registrului Comerțului, **nu susține trecerea** deoarece vizează trecerea unor activități aferente serviciului public de ținere a registrului comerțului, respectiv birourile unice și furnizarea de informații cu titlu gratuit la camerele de comerț și industrie;
- Raportat la decizia nr.545/05.07.2006 a Curții Constituționale, proiectul **a fost respins** de Senat la data de 08.03.2007 și de Camera Deputaților la data de 14.04.2007, ca și cameră decizională.

3. *Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.26/1990 privind Registrul comerțului, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.129/2002 pentru modificarea Legii nr. 26/1990 privind Registrul comerțului și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților, precum și a Legii nr. 359/2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în Registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și a persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, înregistrat în Senat sub nr.894/14.11.2006 și în Camera Deputaților sub nr.113/05.03.2007*

- Proiectul legislativ prevede trecerea registrului comerțului la camerele de comerț și industrie și desființarea Oficiului Național al Registrului Comerțului ca instituție publică din subordinea Ministerului Justiției, și este similar actualului proiect de lege modificare a Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului și a Legii camerelor de comerț din România nr.335/2007;
- **Punctul de vedere al Guvernului nr. 3410/07.11.2006**, având în vedere argumentele invocate de Ministerul Justiției, în subordinea căruia funcționează Oficiul Național al Registrului Comerțului, **nu susține trecerea registrului comerțului la camerele de comerț și industrie;**
- Raportat la decizia nr.545/05.07.2006 a Curții Constituționale, proiectul **a fost respins** de Senat la data de 27.02.2007 și de Camera Deputaților la data de 11.04.2007, ca și cameră decizională(anexă rapoartele și avizele comisiilor de specialitate din cele două camere ale Parlamentului).

4. *Proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului și a Legii camerelor de comerț din România nr. 335/2007, inițiat de Ministerul pentru Întreprinderi Mici și mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, afișat pe pagina de Internet a acestuia la data de 28.03.2008.*

- **proiectul avea același conținut ca și propunere legislativă** de modificare și completare a Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului și a Legii camerelor de comerț din România nr. 335/2007(PI-x 624/2008);
- raportat la Punctul de vedere al Ministerului Justiției din data de 31 martie 2008, negativ, **Guvernul României nu a adoptat proiectul de ordonanță de urgență.**

5. *Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului și a Legii camerelor de comerț din România nr.335/2007 PI-x nr. 624/2008 - respinsă de către Camera Deputaților la data de 23.06.2009*

- **procedură legislativă încetată prin respingere definitivă** de către Camera Deputaților.